

Interieur pastorij uit Schriek (1776)¹

De pastorij van Schriek werd in 1776 door pastoor Adrianus Snoeckx gebouwd ter vervanging van de oude vervallen pastorij en is verwant met de pastorijen van de Witheren in de Kempen.

Interieur

De pastorij van Schriek vormt een goed voorbeeld van een burgerlijk interieur en kan zo uitstekend worden geplaatst tegenover de typische boereninterieurs. Dergelijke interieurs waren in het algemeen rijkelijk gedecoreerd en etaleerden op die wijze de status van de bewoner. De woningen van de geestelijkheid vormden hierop geen uitzondering. Onder meer de kanunnikenhuizen te Tongeren uit de 2de helft van de 18de eeuw zijn hier zeker illustratief.

In de prachtige trap werden twee snoeken afgebeeld die verwijzen naar de bouwer, pastoor Snoeckx. In de hal zien wij verder een eenvoudige lansierkast uit de 18de eeuw².

De goede kamer is zeer mooi gedecoreerd met motieven die naar de rococo verwijzen met een classisistisch karakter. De pastorij was oorspronkelijk gedecoreerd met muurschilderingen. In de schouwmantel van de goede kamer bevond zich een uitgespaarde muurschildering³. Zij stelde een gekruisigde Christus voor en was omgeven door een lijstwerk van organische rococomotieven uitgewerkt met een classicistische symmetrie. Enkel dit lijstwerk bleef bewaard. Het kan niet worden uitgemaakt of deze muurschilderingen teruggaan op de opdracht van pastoor Snoeckx⁴.

Dergelijke muurschilderingen bleven in de Kannunikenhuizen te Tongeren bewaard.

Bijzondere aandacht moet worden geschonken aan het meubilair. In de goede kamer. Opvallend is het barokke cabinet uit de 17de eeuw⁵. Het is een meubel dat in honderden variaties bestaat. De band tussen de meubelmaker en de kunstenaar is duidelijk merkbaar. Het gaat om een vanzelfsprekende ontmoeting tussen vorm, versiering en doel. Het cabinet werd gemaakt in zwart ebbenhout, op zichzelf reeds een dure houtsoort, waarin de vlakken worden gebroken met inlegwerk. De compositie van dergelijke meubels is een spel van vormen en dure materialen waarbij uiteindelijk de vraag naar de zin van het meubel niet meer belangrijk is. Het cabinet wordt op het hoogtepunt van zijn ontwikkeling een soort schrijn dat de kostbare kleinoden van de burger bewaart. Met het verschijnen van dergelijke meubels kondigt zich ook een nieuwe interieuropvatting aan. Meubeldesign en interieurontwerp ontmoeten elkaar.

De secretair⁶ is een zogenaamd scribentenbureel en dateert uit de 19de eeuw, waarschijnlijk tussen 1888 en 1898. Het bestaat uit mahoniehout op eik gefineerd.

¹ M. LAENEN, 1992: 48.

² B.55.401. J. WEYNS, 1974, 281 & 291. Vgl. met vitrinekast van Oevel.

³ POB-foto inv.nr. F 144.45

⁴ Zie: *pastoor Raemaeckers, die met de erfgenamen van pastoor Snoeckx, de nog overblijvende schulden moest vereffenen, vermeldt in 1793 de muurschilderingen in de pastorij door zijn voorganger aangebracht.*

⁵ B.73.308. F. DEFOUR, 1977, 91 sqq. bijzonder ook 108; R. FABRI, 1989.

⁶ B.74.632 afkomstig uit het missiehuis van Scheut te Brussel.

Ook twee identieke vitrinekasten⁷ van geverfd dennenhout staan in de goede kamer opgesteld. Dergelijke kasten worden ook pronkkasten genoemd omdat zij werden gemaakt om mooie voorwerpen in porselein of glas te laten zien. Dergelijke kasten komen sedert de 17de eeuw in gebruik en vertonen een grote vormenrijkdom. De twee vitrinekasten horen gezien hun vorm en kwaliteit van afwerking zonder twijfel tot de rijkste modellen van de pronkkast. Stijl Lodewijk XV omstreeks 1770.

In de keuken merken wij de kookkachel of het keukenfornuis op⁸. Dit zijn kachels in de vorm van een hoge en brede kist waarbij de pot is ingebouwd en er naast één of twee ovens. Deze kachels bezaten een plaatijzeren kleed en vaak koperen knoppen aan de ovendeuren. Dergelijke kachels treffen wij hoofdzakelijk aan in burgerhuizen in de stad waar woonruimte en keuken met fornuis gescheiden waren. Naast deze kookkachel zien wij ook een kersenhouten keukentafel en de vroegste frigo.

⁷ B.86.221-222

⁸ B.68.157. Hierover J. WEYNS, 1974: 135.